

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

SPRENDIMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2010 m. rugsėjo 20 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Laimučio Alechnavičiaus (kolegijos pirmininkas), Irmanto Jarukaičio (pranešėjas) ir Romano Klišausko, sekretoriaujant Gitanai Aleliūnaitei, teismo posėdyje apeliacine tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal atsakovo Panevėžio miesto savivaldybės administracijos apeliacinį skundą dėl Panevėžio apygardos administracinio teismo 2009 m. rugpjūčio 21 d. sprendimo administracineje byloje pagal pareiškėjų L. P. ir T. P. skundą atsakovui Panevėžio miesto savivaldybės administracijai (tretysis suinteresuotas asmuo Panevėžio apskrities viršininko administracija (teisių perėmėjas -- Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos) ir A. T.) dėl įpareigojimo atlikti veiksmus.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė:

I.

Pareiškėjai L. P. ir T. P. (toliau – ir pareiškėjai) skundu (b. l. 3–11) kreipėsi į Panevėžio apygardos administracinį teismą, prašydami įpareigoti Panevėžio miesto savivaldybės administraciją (toliau – ir savivaldybę) toliau vykdyti Panevėžio apskrities viršininko 2006 m. rugpjūčio 23 d. rašte „Dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams“ Nr. S01-622 Panevėžio miesto savivaldybės administracijai pateiktą nurodymą vykdyti L. P. ir T. P. priklausančio žemės sklypo (*duomenys neskelbtini*) (toliau – ir Žemės sklypas) paėmimo visuomenės poreikiams projekto rengimo procedūrą ir įpareigoti atsakovą pareiškėjams priklausančio žemės sklypo paėmimo visuomenės poreikiams projektą parengti per 1 mėnesį nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos.

Pareiškėjai nurodė, kad 2003 m. rugpjūčio 28 d. Panevėžio miesto savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 1-6-8 buvo patvirtintas detalusis planas, kuriame buvo numatyta visuomenės poreikiams išpirkti dalį pareiškėjams priklausančio žemės sklypo. Šie sprendiniai pradėti įgyvendinti tik 2006 m. Panevėžio apygardos administracinis teismas 2007 m. gruodžio 22 d. sprendimu pripažino Panevėžio miesto savivaldybės veiksmus nepagrįstais ir įpareigojo Panevėžio miesto savivaldybę per 3 mėnesius nuo sprendimo įsiteisėjimo dienos parinkti pareiškėjams priklausančio Žemės sklypo paėmimo visuomenės poreikiams rengėją. Pareiškėjai skunde nurodė 2 esminius argumentus dėl Panevėžio miesto savivaldybės administracijos veiksmų neteisėtumo:

1. Atsakovas vilkino Žemės sklypo paėmimo visuomenės poreikiams projekto (toliau – ir Projektas) rengimo darbus. Savivaldybė yra nurodžiusi, kad Projektas nebuvo parengtas iki

2008 m. gruodžio 31 d., nes atsakovas su savininke A. T. nepasirašė sutarties dėl nuostolių atlyginimo. Pareiškėjams nėra aišku, kaip minėta A. T. yra susijusi su Projekto rengimu, kadangi ji nėra nei vieno iš visuomenės poreikiams paimamo žemės sklypo savininkė. Be to, iki datos, kai Projekto rengimas jau turėjo būti užbaigtas, jis dėl atsakovo kaltės iš esmės buvo pasiekęs tik antrojo rengimo etapo pabaigą. Projekto rengimo procedūra buvo vilkinama dėl to, kad atsakovas neoperatyviai vykdė jam Projekto rengime priskirtas pareigas. Projekto rengimas užtęstas ir nutrauktas dėl atsakovo kaltės – kadangi šis nenumatė, kiek gali kainuoti Projekto rengimo procedūra. Pareiškėjai dėl Projekto rengimo patiria nuostolius, nes neturi teisės Žemės sklypo perleisti, įkeisti ar kitaip varžyti daiktinių teisių į Žemės sklypą, taip pat jo pertvarkyti, juo naudotis ir juo disponuoti. Pareiškėjai turi teisėtą pagrindą reikalauti, kad Projekto rengimo procedūra būtų vykdoma, jos nevilkinant, bei įpareigoti atsakovą Projektą parengti per 1 mėnesį nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos.

2. 2009 m. sausio 28 d. Projekto rengėjas pateikė atsakovo 2009 m. sausio 14 d. raštą „Dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams projekto eigos ir sutarties Nr. 22-6.38-529 pratęsimo“ Nr. 19-4.16-66 (toliau – ir Raštas), kuriame nurodė, kad įvertinęs susiklosčiusią sunkią finansinę padėtį, savivaldybės biudžete trūkstant lėšų, sutartis dėl nuostolių atlyginimo su A. T. pasirašyta nebus, todėl negalima užbaigti Projekto rengimo, atsakovas žada inicijuoti savivaldybės tarybos sprendimo, dėl kreipimosi į apskrities viršininką dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros nutraukimo, priėmimą. Pareiškėjas pažymėjo, kad atsakovas, prieš inicijuodamas žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą, turėjo numatyti, kiek tai gali kainuoti ir atitinkamai paskirstyti lėšas. Pareiškėjams buvo apribota galimybė naudotis Žemės sklypu. Pareiškėjai turėjo teisę pagrįstai tikėtis, kad jiems priklausiančios žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūra bus vykdoma operatyviai ir, ją užbaigus, pareiškėjams bus tinkamai atlyginta. Žemės įstatyme nėra nustatyta, kad savivaldybės taryba turi teisę apskrities viršininkui siūlyti nutraukti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą. Kadangi atsakovas nežada inicijuoti detaliojo plano panaikinimo ar pakeitimo, išlieka reali tikimybė, kad pareiškėjams priklausiančios žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūra vėl iš naujo bus inicijuojama ateityje, kai atsakovas turės pakankamai lėšų šių procedūrų vykdymui. Procedūros nutraukimas prieštarauja teisėtų lūkesčių principui bei pažeidžia pareiškėjų teisėtus interesus ir daro jiems realią žalą.

Atsakovas Panevėžio miesto savivaldybės administracija atsiliepiu į skundą (b. l. 50–54) prašė pareiškėjų skundą atmesti. Atsakovas nurodė, kad pradėjus žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą, pareiškėjai išreiškė valią, jog nuostoliai būtų atlyginti pinigais. Projekto rengėjo ir pareiškėjų ataskaitos apie žemės vertę ženkliai skyrėsi, todėl savivaldybė sustabdė projekto rengimą, nes pamatė, kad tokio dydžio nuostolių atlyginimo negalės įvykdyti. Savivaldybės biudžetas yra mažinamas labai ženkliai, todėl savivaldybė negali išpareigoti mokėti nuostolių atlyginimo už paimamą žemę tiek pareiškėjams, tiek kitiems asmenims. Mažinant savivaldybės biudžetą buvo įvertinti visi rengiami projektai ir palikti tik tie, kurie būtini šiai dienai. Miesto bendrasis planas nekeistas, detalusis taip pat, todėl ir ateityje reikės pareiškėjų turimus žemės sklypus paimti visuomenės poreikiams. Tačiau kada tai galėtų būti, šiai dienai yra neaišku. Įstatymas konkrečiai nenumato procedūros ir atvejų, kada galėtų būti nutraukta pradėta žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūra, tačiau atsakovas nurodė, kad apskrities viršininkas galėtų priimti tokį sprendimą. Projekto nutraukimą lėmė biudžeto dydis. Atsakovas pažymėjo, kad vadovaujantis Žemės įstatymo 32 straipsnio 3 dalies 5 punktu ir 4 dalies 3 punktu galima nutraukti projekto rengimą. Savivaldybė negali prisiimti išpareigojimų, kurių ji negalės įvykdyti. Savivaldybė, pagal Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką, pati sprendžia, kada jai tikslinga paimti žemę visuomenės poreikiams. Jokie teisės aktai nenumato apribojimų savivaldybei dėl procedūros nutraukimo.

Tretysis suinteresuotas asmuo Panevėžio apskrities viršininko administracija atsiliepiu (b. l. 56–57) pareiškėjų skundui iš esmės neprieštaravo. Panevėžio apskrities viršininko administracija nurodė, kad pagal Žemės įstatymo 32 straipsnio 3 dalies 5 punktą apskrities viršininkas sprendžia dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams.

II.

Panevėžio apygardos administracinis teismas 2009 m. rugpjūčio 21 d. sprendimu (b. l. 94–97) pareiškėjų skundą tenkino iš dalies. Pirmosios instancijos teismas įpareigojo Panevėžio miesto savivaldybės administraciją toliau vykdyti Panevėžio apskrities viršininko 2006 m. rugpjūčio 23 d. rašte „Dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams“ Nr. S01-622 Panevėžio miesto savivaldybės administracijai pateiktą nurodymą vykdyti L. ir T. P. priklausančio žemės sklypo (*duomenys neskelbtini*) paėmimo visuomenės poreikiams projekto rengimo procedūrą ir įpareigoti projektą parengti per 6 mėnesius nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos.

Panevėžio apygardos administracinis teismas pažymėjo, kad 2008 metų antrame pusmetyje atsakovas turėjo lėšų ir galėjo toliau tinkamai tęsti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą. Projekto rengimo darbai pagal sutartį turėjo būti baigti 2008 m. gruodžio 31 d., tačiau projekto rengėjas raštu kreipėsi į atsakovą dėl šio termino pratęsimo iki 2009 m. birželio 30 d. Todėl paneigtas atsakovo teiginys, kad planuojant 2009 metų miesto biudžetą, nuostolių atlyginimo suma neįtraukta į biudžeto išlaidas, nes miestas neturi lėšų. Tokių išlaidų numatyti ir nebuvo būtina, nes projekto rengimą planuojama baigti buvo tik 2009 m. birželio 30 d. Žemės įstatymo 46 straipsnio 6 dalis numato procedūrą nuostolių dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams atlyginimą. Įstatyme nurodoma, kad nuostolius atlygina prašymą paimti žemę visuomenės poreikiams pateikusi institucija tarpusavio sutartyje nustatytais sąlygomis ir terminais. Taigi, įstatymas suteikia atsakovui teisę, sprendžiant nuostolių atlyginimo klausimus su pareiškėjais numatyti pinigų išmokėjimo terminus ir sąlygas. Toks sutarties sudarymas su žemės savininkais niekaip neatsilieps miesto biudžetui einamiems metams, nes galima susitarti dėl nuostolių atlyginimo, nustatant ilgesnį terminą, išdėstant nuostolių atlyginimą dalimis ir pan. Teismas kritiškai vertina atsakovo teiginį, kad lėšų stygius nulėmė tai, jog buvo pateiktas prašymas Panevėžio apskrities viršininko administracijai dėl pradėtos procedūros nutraukimo, nors būtinumas žemės paėmimo neišnyko.

Pirmosios instancijos teismas nurodė, kad nepagrįstas atsakovo kreipimasis dėl procedūros nutraukimo vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymu. Įstatymo trečiajame skirsnyje numatyta administracinė procedūra nenumato galimybių atsakovui sustabdyti, nutraukti jau pradėtas procedūras. Įstatymo 27 straipsnyje numatytas tik procedūros sustabdymas konkrečiu skundo tyrimo atveju. Žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūra į šio straipsnio dispoziciją neįeina. Nepagrįstas atsakovo teiginys, kad pradėtą procedūrą galima nutraukti Žemės įstatymo 32 straipsnio 3 dalies 5 punkto ir 4 dalies 3 punkto pagrindu. Minimos atsakovo įstatymo normos reguliuoja Apskrities viršininko kompetenciją, sprendžiant žemės paėmimo visuomenės poreikiams klausimus ir savivaldybės kompetenciją dėl siūlymų teikimo sprendžiant klausimus žemės paėmimo visuomenės poreikiams. Įstatymas nenumato galimybių nutraukti jau pradėtą procedūrą. Teismas sutiko su pareiškėjų atstovės pozicija, kad savivaldybė turėtų vadovautis Žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių 18 straipsnio 2 dalimi ir 19 straipsniu. Trečiasis suinteresuotas asmuo A. T. patvirtino, kad atsakovas, kaip ir reikalauja minėtos taisyklės, parengė ir pateikė jai pasirašyti sutartį. Tokiu būdu atsakovas, pradėjęs žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą 3 sklypų atžvilgiu, su vienu iš sklypų savininku procedūrą vykdė iki baigiamojo etapo, tuo tarpu pareiškėjų atžvilgiu nebevykdė minėtų taisyklių reikalavimų ir, nesutarę dėl kainos bei nepasirašę sutarties, neįvykdė taisyklių 19 straipsnio reikalavimų, t. y. nesurašė akto.

Panevėžio apygardos administracinis teismas pažymėjo, kad nutraukti jau pradėtą procedūrą galima būtų tik tuo atveju, kada išnyktų žemės paėmimo visuomenei poreikis. Atsakovui pripažinus ir patvirtinus, kad toks poreikis nėra išnykęs, inicijuoti jau pradėtos procedūros nutraukimą, remiantis sunkia finansine padėtimi, nėra juridinio pagrindo. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso normos numato galimybes ir būdus šalims susitarti dėl vienokių ar kitokių sutarties sudarymo, nuostolių atlyginimo sąlygų. Pirmosios instancijos teismas pažymėjo,

kad nepagrįstas pareiškėjų reikalavimas įpareigoti atsakovą projektą parengti per 1 mėnesį nuo sprendimo įsiteisėjimo dienos. Atsižvelgiant į tai, kad žemės paėmimas visuomenės poreikiams yra pradėtas 3 žemės savininkų atžvilgiu ir su kiekvienu iš jų būtina suderinti visus klausimus, taip pat atsižvelgiant į tai, kad projekto rengėjas kreipėsi į atsakovą dėl termino pratęsimo pusei metų, realus projekto parengimo terminas yra pusė metų nuo sprendimo įsiteisėjimo dienos.

III.

Atsakovas Panevėžio miesto savivaldybės administracija apeliaciniu skundu (b. l. 99–102) prašo panaikinti Panevėžio apygardos administracinio teismo 2009 m. rugpjūčio 21 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą – pareiškėjų skundą atmesti. Apeliaciniame skunde nurodoma, kad esminė aplinkybė, dėl kurios Savivaldybė inicijavo žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros nutraukimą, – negalėjimas dėl susiklosčiusios ypač sunkios ekonominės padėties atsiskaityti su žemių savininkais. Savivaldybės biudžetas buvo sumažintas 2009 m. Atsakovas pažymi, kad 2010 m. situacija nepagerės, o kada situacija pasikeis, negalima prognozuoti. Žemės įstatymo 32 straipsnio 3 dalies 5 punkto ir 4 dalies 3 punkto nuostatos įgalina savivaldybes teikti siūlymus apskrities viršininkui tiek dėl procedūros pradėjimo, tiek dėl jos nutraukimo, o apskrities viršininkas kompetentingas priimti sprendimus dėl pateiktų pasiūlymų, todėl teismas nepagrįstai konstatavo, kad Žemės įstatymas nenumato galimybių sustabdyti ar nutraukti pradėtą žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą.

Pirmosios instancijos teismas neturėjo nagrinėjamoje byloje vadovautis Viešojo administravimo įstatymo trečiojo skirsnio nuostatomis, kadangi šis skirsnis reglamentuoja administracinės procedūros teisinius santykius, kai nagrinėjamas asmens skundas ar pranešimas apie viešojo administravimo subjekto veiksmais, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą. Savivaldybė, rengdama procedūros nutraukimo projektą, nenagrinėjo asmens skundo ar prašymo. Savivaldybės tarybos kreiptis į atitinkamas institucijas neriboja jokie teisės aktai. Savivaldybė negali prisiimti įsipareigojimų, kurių ji negalės vykdyti. Pagal Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką savivaldybės institucijos santykiai su žemės savininku žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūroje yra lygiateisiai, sutartinio pobūdžio, todėl savivaldybės institucija negali būti įpareigojama šiuose santykiuose priimti kokius nors privalomus vienašališkus sprendimus.

Projekto rengėjas ir Panevėžio miesto žemėtvarkos skyriaus vedėjas, priešingai nei nurodė pirmosios instancijos teismas, pasirašė aktą su pareiškėjais apie tai, kad pareiškėjai nepasirašė sutarties dėl atlyginimo už paimamą žemės sklypą būdo ir dydžio. Nėra pagrindo konstatuoti, kad Savivaldybė su A. T. susitarė dėl atlyginimo už žemės sklypą būdo ir dydžio. Pirmosios instancijos teismo sprendimas yra prieštaringas, nes teismas nurodo, kad iš viso negalima nutraukti pradėtos procedūros, o vėliau pažymi, kad ją nutraukti galima, jei išnyko visuomenės poreikis. Reikalavimas Savivaldybei parengti Projektą negali apimti Projekto derinimo procedūros, nes derinimo rezultatas nepriklauso nuo Savivaldybės valios.

Pareiškėjai L. P. ir T. P. skundu atsiliepiu į apeliacinį skundą (b. l. 108–115) prašo pirmosios instancijos teismo sprendimą palikti nepakeistą, o apeliacinį skundą atmesti. Atsiliepiamas grindžiamas toliau išvardytais argumentais.

Atsakovui nesutarus su pareiškėjais dėl jiems už paimamą sklypą priklausančios kompensacijos dydžio, Žemės įstatymo 46 straipsnio 6 dalyje numatyta sutartis dėl nuostolių, susijusių su žemės paėmimu visuomenės poreikiams, atlyginimo pasirašyta nebuvo. Atsakovas su pareiškėju pasirašė aktą, kuriame buvo nurodyta, kad minėtos sutarties pasirašymas negalimas. Pareiškėjai kompensaciją būtų gavę tik tuomet, kai būtų pasibaigusi ne tik Projekto rengimo procedūra, bet ir pati Žemės sklypo paėmimo visuomenės poreikiams procedūra bei būtų pasibaigęs po procedūros įvykdymo pradėtas teismo procesas dėl kompensacijos dydžio nustatymo. Pareiškėjai nurodė, kad atsakovas biudžeto lėšų stygių būtų galėjęs įrodyti tik tuomet, jei jis teismui būtų pateikęs dokumentus, įrodančius biudžeto dydį ir dokumentus, įrodančius, kad

atsakovo anksčiau priimti išpareigojimai yra tokie dideli, kad biudžeto lėšų nepakaks kompensacijų mokėjimui. Tokių įrodymų pateikta nebuvo. Jokių lėšų 2009 m. biudžete numatyti ir nereikėjo, kadangi išmokų už paimamą Žemės sklypą šiai dienai mokėti nereikia. Atsakovo pateikta pozicija dėl numatomų biudžeto lėšų yra nuomonė, o ne įrodymai, pagrįsti faktais. Atsakovas tęsė Žemės sklypo paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą, net ir žinodamas, kad už Žemės sklypą reikės mokėti kompensaciją, pats savo iniciatyva parengė Žemės sklypo vertinimo ataskaitą, nurodė pareiškėjams sumą, kurią sutinka mokėti. Žemės sklypo paėmimo visuomenės poreikiams procedūros nutraukimas būtų neligiškas bei neprotingas, nes tokiu būdu atsakovas prarastų jau į šią procedūrą investuotas savivaldybės lėšas bei visiškai nepagrįstai būtų iššvaistęs mokesčių mokėtojų pinigus. Be to, atsakovas nurodė, kad vykdomą žemės sklypų paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą norėjo nutraukti dėl to, jog atsakovas nepasirašė nuostolių, atsiradusių dėl sklypo paėmimo visuomenės poreikiams, atlyginimo sutarties su kitų sklypų savininke A. T.. Tačiau tarp A. T. ir atsakovo nėra ginčo dėl kompensacijos dydžio, todėl buvo realios galimybės pasirašyti sutartį dėl nuostolių atlyginimo. Tokioje sutartyje A. T. ir atsakovas galėjo suderinti bet kokius kompensacijos mokėjimo terminus ir būdus. Tačiau visiškai lieka neaišku, kodėl tokios sutarties atsakovas su A. T. nepasirašė, o tiesiog nusprendė nutraukti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą, motyvuodamas lėšų stygiumi 2009 m. biudžete. Atsakovas apskritai negalėjo inicijuoti sklypų paėmimo visuomenės poreikiams procedūros nutraukimo, motyvuodamas 2009 m. savivaldybės biudžeto, iš kurio kompensacijos už paimamus sklypus net nebūtų buvusios mokamos, lėšų stygiumi.

Pareiškėjai pažymi, kad atsakovui inicijavus Žemės sklypo paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą, jie turėjo teisę pagrįstai tikėtis, jog procedūra bus vykdoma operatyviai ir ją užbaigus, pareiškėjams bus atlyginta už Žemės sklypą. Žemės sklypas ateityje turės būti paimtas visuomenės poreikiams, kadangi pats atsakovas pripažįsta, jog miesto bendrasis ir detalusis planai nėra pakeisti ar panaikinti, o tai daryti nėra inicijuojama. Todėl Žemės sklypo paėmimo visuomenės poreikiams procedūra bus iš naujo inicijuojama ateityje, kai atsakovas turės pakankamai lėšų, o pareiškėjai nėra apsaugoti, kad ją vėl iš naujo pradėjus, ji pakartotinai nebus nutraukta todėl, kad atsakovas vėl neturės pakankamai lėšų procedūros vykdymui. Būtinybė paimti žemės sklypus visuomenės poreikiams nėra išnykusi. Nutraukus paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą, Žemės sklypas nebus apribotas, tačiau pareiškėjai negalės jo parduoti išnuomoti ir kt. normaliomis rinkos kainomis dėl rizikos, kad procedūra vėl bus pradėta iš naujo.

Pareiškėjai nurodo, kad negalima nutraukti paėmimo visuomenės poreikiams procedūros, motyvuojant vien lėšų stygiumi. Pradėta procedūra gali būti nutraukta, jei išnyko poreikis paimti žemę. Atsakovas pats sutinka, kad Žemės įstatyme nėra nuostatos, kuri tiesiogiai atsakovui leistų inicijuoti pradėtos žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros nutraukimą. Atsakovas, kaip viešojo administravimo subjektas, turi vadovautis viešosios teisės principu, kad jis turi tik tokias teises ir pareigas, kurias jam numato įstatymai ir kiti norminiai teisės aktai. Teisė siūlyti nutraukti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą nėra numatyta. To negali nei atsakovas, nei Panevėžio miesto savivaldybės taryba. Savivaldybės tarybai naikinti teisės aktą, kuriuo apskrities viršininkui buvo siūloma pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą, nėra tikslo, kadangi tai nereikštų, kad automatiškai naikinasi ir apskrities viršininko sprendimas pradėti procedūrą. Be to, tokia teisė nėra numatyta įstatymuose. Nagrinėjamu atveju savivaldybės taryba to net nepadare, todėl neaišku, kodėl atsakovas nagrinėja, kas būtų buvę, jei sprendimas būtų panaikintas. Atsakovas nepateikė su apeliaciniu skundu Panevėžio apygardos administracinio teismo sprendimo, kuriuo remiasi apeliaciniame skunde. Tikėtina, kad minėtame sprendime kalbama ne apie savivaldybės tarybos laisvę spręsti, kada nutraukti jau pradėtą žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą, o apie laisvę spręsti, teikti ar neteikti apskrities viršininkui pasiūlymą paimti žemę visuomenės poreikiams. Atsakovo cituojamoje Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutartyje faktinė situacija yra kita nei nagrinėjamoje byloje. Pareiškėjai pažymi, kad atsakovas organizuoja 4–6 projekto rengimo etapus, todėl jis gali būti įpareigotas organizuoti Projekto rengimo baigiamuosius etapus.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV.

Apeliacinis skundas tenkintinas.

Byloje ginčas kyla dėl atsakovo teisės inicijuoti pradėtos žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros nutraukimą, taip pat dėl jo pareigos per nustatytą terminą parengti žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektą.

Atsakovas savo apeliaciniame skunde nurodo, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai konstatavo, jog Lietuvos Respublikos žemės įstatymas nenumato galimybių nutraukti jau pradėtą žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą, todėl priėmė neteisėtą ir nepagrįstą sprendimą.

Teisėjų kolegija pažymi, kad Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) 136 straipsnio 1 dalyje numatyta, jog apeliacine tvarka nagrinėdamas bylą teismas patikrina tiek apskųstosios, tiek neapskųstosios sprendimo dalių teisėtumą ir pagrįstumą, o 136 straipsnio 2 dalis numato, kad apeliacinės instancijos teismo nesaisto apeliacinio skundo argumentai ir jis turi pareigą patikrinti visą bylą.

Sprendžiant dėl apeliacinio skundo pagrįstumo visų pirma būtina įvertinti, ar teisės aktai atsakovui suteikia teisę kreiptis į atitinkamą instituciją, turinčią teisę priimti sprendimus dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams, kad būtų priimtas pirmiau minėto pobūdžio sprendimas nutraukti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą, o tai reiškia, kad kartu turi būti atsakyta į klausimą, ar galiojantys teisės aktai apskritai numato galimybę nutraukti pradėtą žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą.

Vertindama teisinį reguliavimą, kuris taikytinas šioje byloje, teisėjų kolegija pažymi, kad nuosavybės paėmimo visuomenės poreikių tenkinimui galimybę numato Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23 straipsnio 3 dalis, o žemės paėmimo visuomenės poreikiams klausimus išsamiai reglamentuoja, be kita ko, Lietuvos Respublikos žemės įstatymo VIII skyrius. Minėto įstatymo nuostatas detalizuoja 2005 m. rugpjūčio 25 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 924 patvirtintos Prašymų paimti žemę visuomenės poreikiams pateikimo ir nagrinėjimo taisyklės bei Žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklės.

Vertindama pirmiau minėtų teisės aktų nuostatas teisėjų kolegija pažymi, kad žemės paėmimo visuomenės poreikiams institutas yra pagrįstas pamatine idėja, jog tam tikrais atvejais viešajam interesui turi būti teikiama pirmenybė privataus intereso atžvilgiu ir dėl to visuomenės poreikiams gali būti paimta privati nuosavybė. Žinoma tenkinant tokį viešąjį interesą negali būti neproporcingai pažeidžiami ar paneigiami susijusių privačių asmenų interesai, todėl Konstitucijoje yra įtvirtintas aiškus imperatyvas, reikalaujantis teisingai atlyginti asmeniui už jo paimtą nuosavybę. Tokiu būdu siekiama užtikrinti pusiausvyrą tarp viešojo ir privataus intereso.

Pažymėtina ir tai, kad pagal Žemės įstatyme įtvirtintas nuostatas, pati žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūra gali būti pradėta tik tuomet, kai teisės aktų nustatyta tvarka yra aiškiai identifikuotas viešasis interesas, kurį tenkinant būtina paimti savininkui priklausančią žemę. Taigi tik aiškiai įvardyto ir pagrįsto viešojo intereso buvimas yra vienintelis pagrindas, leidžiantis pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą (Žemės įstatymo 45 straipsnio 1 ir 2 dalys).

Teisėjų kolegija pažymi, kad žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūra – tai sudėtinga, kompleksinė ir paprastai ilgą laiką trunkanti procedūra, kurią, kaip matyti iš teisės aktų nuostatų, sudaro keletas etapų. Vykdam tą procedūrą per ilgą laiką gali pasikeisti situacija, visuomenės poreikiai, viešojo intereso užtikrinimo būdai, taip pat gali būti situacijų, kuomet, dar nepabaigus žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros, prieš tai priimtu sprendimu identifikuotas viešasis interesas išnyksta. Pavyzdžiui, gali būti situacijų, kuomet formuojant konkrečią miesto teritorijos dalį nusprendžiama, jog dėl tam tikrų objektyvių priežasčių tam tikroje

vietoje nebeprasminga tiesti kelias, nors prieš tai buvo priimtas priešingas sprendimas. Žemės įstatymo (2008 m. lapkričio 25 d. redakcija, galiojusi skundo pateikimo metu) 32 straipsnio 3 dalies 5 punkte nurodyta, kad apskrities viršininkas apskrities teritorijoje sprendžia žemės paėmimo visuomenės poreikiams klausimus, o 32 straipsnio 4 dalies 3 punkte nurodyta, kad savivaldybių institucijos savivaldybių teritorijoje teikia apskrities viršininkui pasiūlymus dėl visuomenės poreikiams reikalingų privačios žemės sklypų paėmimo. Žemės įstatymo (2010 m. liepos 1 d. redakcija) 32 straipsnio 3 dalies 8 punkte nurodyta, kad Nacionalinė žemės tarnyba nagrinėja prašymus paimti žemę visuomenės poreikiams ir priima sprendimus paimti žemę visuomenės poreikiams.

Atsižvelgdama į pirmiau išdėstytus argumentus, ypač į tai, kad pati žemės paėmimo visuomenės poreikiams paėmimo procedūra ir jos įgyvendinimas yra neatsiejami nuo konkretaus viešojo intereso buvimo ar nebuvimo, teisėjų kolegija daro išvadą, kad minėtos teisės normos, kuriose vartojami terminai „sprendžia žemės paėmimo visuomenės poreikiams klausimus“, „teikia pasiūlymus dėl žemės sklypų paėmimo“, „nagrinėja prašymus paimti žemę visuomenės poreikiams“, aiškintinos ne tik kaip suteikiančios teisę priimti sprendimus pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą, bet ir ją nutraukti (ar inicijuoti kreipimąsi dėl tokios procedūros nutraukimo), jei, priėmus sprendimą pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą, dar nėra priimtas sprendimas paimti konkretų žemės sklypą visuomenės poreikiams (Žemės įstatymo 46 straipsnio 5 dalis). Teisėjų kolegija pažymi, kad šiuo aspektu pirmosios instancijos teismo sprendimas ydingas, nes nėra nuoseklus. Jame nepagrįstai teigiama, kad Žemės įstatymas nenumato galimybių nutraukti jau pradėtą procedūrą (arba inicijuoti jos nutraukimo procedūrą), tačiau tuo pačiu metu daroma išvada, kad nutraukti jau pradėtą žemės paėmimo procedūrą galima būtų tik tuo atveju, kai išnyktų žemės paėmimo poreikis.

Šiuo atveju taip pat pažymėtina, kad Žemės įstatymo, taip pat ABTĮ 3 straipsnio 2 dalies požiūriu teisiškai nėra reikšmingi atsakovo argumentai dėl finansinių lėšų trūkumo ir pirmosios instancijos teismo teiginiai, kad atsakovas 2008 m. antrame pusmetyje turėjo lėšų tęsti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą, nes ABTĮ 3 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad teismas nevertina ginčijamo administracinio akto bei veiksmų (neveikimo) ekonominio tikslingumo požiūriu. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad pirmosios instancijos teismas, konstatuodamas, jog atsakovas nepagrįstai rengėsi kreiptis į Panevėžio apskrities viršininką dėl procedūros nutraukimo, nepagrįstai vadovavosi Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nuostatomis dėl administracinės procedūros, nes šiuo atveju nebuvo nagrinėjamas asmens skundas (Viešojo administravimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalis). Vis dėlto pažymėtina, kad, kaip matyti iš bylos medžiagos, atsakovas pats inicijavo pareiškėjams priklausančio žemės sklypo paėmimo visuomenės poreikiams procesą, todėl, atsižvelgdamas į poreikį nepažeisti savininkų interesų, prieš priimdamas tokį sprendimą jis privalėjo elgtis atidžiai ir rūpestingai bei suplanuoti ir užtikrinti šio proceso vykdymui ir užbaigimui būtinas finansines lėšas.

Teisėjų kolegija pažymi, kad vertinant pirmosios instancijos teismo sprendimo teisėtumą ir pagrįstumą būtina įvertinti skundo turinį ir jame išdėstytus reikalavimus, t. y. nustatyti, ar pareiškėjai ginčija atsakovo veiksmus, atsisakymą atlikti veiksmus ar vilkinimą atlikti tokius veiksmus (ABTĮ 15 straipsnio 1 dalies 2 punktas). Šiuo aspektu pastebėtina, kad nors skunde (b.l. 11) suformuluotame reikalavime prašoma įpareigoti atsakovą toliau vykdyti žemės paėmimo visuomenės poreikiams projekto rengimo procedūrą ir parengti minėtą projektą, iš skundo turinio ir bylos medžiagos (b.l. 36-37) matyti, kad tuo pačiu faktiškai ginčijamas atsakovo veiksmas, konkrečiai, jo bandymas kreiptis į Panevėžio apskrities viršininką dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros nutraukimo (b.l. 38-42). Taigi šioje byloje reikalavimas įpareigoti atsakovą toliau vykdyti žemės paėmimo visuomenės poreikiams projekto rengimo procedūrą ir parengti minėtą projektą neatsiejamas nuo atsakovo veiksmų, kuriais jis apskritai bando nutraukti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą. Šiuo aspektu pažymėtina, kad skundo padavimo teismui metu galiojusio Žemės įstatymo 32 straipsnio 4 dalies 3 punkte buvo nurodyta, kad savivaldybių institucijos savivaldybių teritorijoje teikia apskrities viršininkui pasiūlymus dėl visuomenės poreikiams reikalingų privačios žemės sklypų paėmimo, 32 straipsnio 3 dalies

5 punkte numatyta, kad tokius sprendimus priima apskrities viršininkas. Šiuo požiūriu analogiškos nuostatos įtvirtintos ir šiuo metu galiojančio Žemės įstatymo 32 straipsnio 3 dalies 8 punkte bei 32 straipsnio 4 dalies 4 punkte, kuriuose teisė priimti sprendimą dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams yra suteikta Nacionalinei žemės tarnybai, o savivaldybės tarybos pastarajai institucijai turi tik teisę teikti prašymus priimti sprendimą.

Įvertinusi aptartą teisinį reguliavimą teisėjų kolegija daro išvadą, kad pirmiau minėtas atsakovo sprendimas kreiptis į Panevėžio į apskrities viršininką (šiuo metu – Nacionalinę žemės tarnybą) pareiškėjams nesukeltų jokių teisinių pasekmių, todėl netaikytinas veiksnu ABTĮ 15 straipsnio 1 dalies 2 punkto ir 22 straipsnio 1 dalies prasme, ir apskritai negali būti teisme nagrinėjamo administracinio ginčo objektas (žr. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2009 m. rugsėjo 17 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁸²²-1117/2009). Kaip matyti iš Žemės įstatyme įtvirtintų teisės nuostatų, privalomus sprendimus dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams priima tik Nacionalinė žemės tarnyba, taigi, tik jos sprendimai pareiškėjams gali sukelti teises pasekmes ir, atitinkamai, būti skundžiami ABTĮ nustatyta tvarka. Tai, kad atsakovas rengėsi kreiptis į (tuo metu atsakingą) Panevėžio apskrities viršininką dėl pradėtos procedūros nutraukimo, nėra pagrindas daryti prielaidą, kad apskrities viršininkas būtų konstatavęs, jog nebeliko visuomenės poreikio, ir priėmęs sprendimą nutraukti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą.

Atsižvelgdama į pirmiau minėtą išvadą, kad teisės aktai numato atsakovo teisę inicijuoti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros nutraukimą, o apskrities viršininkas (nuo 2010 m. liepos 1 d. – Nacionalinė žemės tarnyba) turi teisę nutraukti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą, jei dar nėra priimtas sprendimas visuomenės poreikiams paimti konkretų žemės sklypą, teisėjų kolegija pažymi, kad pirmosios instancijos teismas, nurodydamas, jog atsakovas neturėjo teisinio pagrindo kreiptis į apskrities viršininką, ir įpareigodamas jį tęsti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą bei parengti projektą, šioje byloje iš esmės perėmė viešojo administravimo subjekto funkcijas. Nors pagal Žemės įstatymą būtent apskrities viršininkas (nuo 2010 m. liepos 1 d. – Nacionalinė žemės tarnyba) yra įpareigotas priimti sprendimą, kuriame konstatuojama, jog egzistuoja (ar neegzistuoja) tam tikras viešasis interesas ir ar tam interesui patenkinti būtina paimti konkretų žemės sklypą, pirmosios instancijos teismas iš esmės nusprendė, kad viešasis interesas ir toliau egzistuoja, nežiūrint to, kad atsakovas ketino kreiptis į atitinkamą viešojo administravimo subjektą dėl minėto sprendimo priėmimo. Šiuo atveju pažymėtina, kad administracinis teismas, kaip viešojo administravimo subjektų priimamų sprendimų teisminės kontrolės institucija, negali ir neturi teisės vykdyti viešojo administravimo subjektų funkcijų (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2006 m. rugpjūčio 29 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁶⁶³-1264/2006), nes kiekvienas viešojo administravimo subjektas yra atsakingas už savo priimtų sprendimų pagrįstumą bei teisėtumą (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2009 m. birželio 29 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵²⁵-1166/2009). Administracinių teismų kompetenciją apibrėžia ABTĮ 3 straipsnio 1 dalis, kurioje numatyta, kad administraciniai teismai sprendžia ginčus dėl teisės viešojo ar vidaus administravimo srityje, o ABTĮ 15 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose numatyta, kad administraciniai teismai sprendžia bylas dėl valstybinio ir savivaldybių administravimo subjektų priimtų teisės aktų ir veiksnių teisėtumo, taip pat šių subjektų atsisakymo atlikti jų kompetencijai. Šiuo atveju pažymėtina, kad teisiniu požiūriu nėra reikšmingi motyvai ir argumentai, kurių pagrindu atsakovas ketino kreiptis į atitinkamą viešojo administravimo subjektą, nes būtent pastarasis subjektas turi teisę (ir pareigą) priimti privalomą sprendimą dėl viešojo intereso (tolesnio) buvimo. Gavusi tokį atsakovo prašymą nutraukti pradėtą žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą, Nacionalinė žemės tarnyba turi pareigą jį išnagrinėti atsižvelgdama į pirmiau aptartas Žemės įstatymo nuostatas, ir, įvertinusi, ar vis dar egzistuoja visuomenės poreikis paimti atitinkamą žemės sklypą, priimti atitinkamą sprendimą. Įvertinus faktines bylos aplinkybes ir pirmiau minėtas ABTĮ nuostatas konstatuotina, kad pareiškėjų reikalavimų tenkinimas, be kita ko, reikštų, jog administracinis teismas sprendžia klausimus, kurių sprendimas pavestas Nacionalinei žemės tarnybai, o ne tikrina, ar pastarosios institucijos aktas, veiksmais ar neveikimas yra teisėti ir pagrįsti.

Atsižvelgdama į išdėstytus argumentus teisėjų kolegija daro išvadą, kad pirmosios instancijos teismas neteisingai išaiškino Žemės įstatymo nuostatas ir, įvertinant tai, kad atsakovas ketino pradėti žemės paėmimo visuomenės procedūros nutraukimo procesą, nepagrįstai įpareigojo atsakovą toliau vykdyti pareiškėjams priklausančio žemės sklypo paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą ir parengti projektą per šešis mėnesius nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos. Šiuo aspektu pažymėtina, kad toks teismas įpareigojimas, vėliau Nacionalinei žemės tarnybai priėjus prie išvados, kad nebeliko viešojo intereso, kurį tenkinant būtina paimti pareiškėjams priklausantį žemės sklypą, netektų prasmės.

Vis dėlto teisėjų kolegija, atsižvelgdama į pareiškėjų skunde ir atsiliepime į apeliacinį skundą išdėstytus teiginius, kad dėl atsakovo veiksmų ir neveikimo pareiškėjams yra daroma žala, apribotos jų nuosavybės teisės, pažymi, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo praktikoje yra nurodęs, kad nuosavybės neliečiamumas neturi būti traktuojamas kaip absoliutus: „[...] nei Konstitucija, nei galiojanti kitų įstatymų sistema, nei visuotinai pripažintos tarptautinės teisės normos nepaneigia galimybės įstatymais nustatytais sąlygomis ir tvarka nusavinti turta arba apriboti jo valdymą, naudojimą ar disponavimą juo” (Konstitucinio Teismo 1993 m. gruodžio 13 d., 1997 m. liepos 10 d. nutarimai). Tokį apribojimą gali sąlygoti ir turto pobūdis ar visuomenei svarbus interesas (Konstitucinio Teismo 1997 m. gegužės 6 d. nutarimas). Europos žmogaus teisių teismas, aiškindamas Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – ir EŽTK), esančios sudėtine Lietuvos Respublikos teisinės sistemos dalimi (LR Konstitucijos 138 straipsnio 3 dalis), 1 protokolo 1 straipsnio, užtikrinančio teisę į nuosavybę, nuostatas, yra pripažinęs, jog įgyvendindamos miestų planavimo priemones EŽTK valstybės narės turi plačią diskreciją. Kita vertus, įgyvendindamos tokią diskreciją valstybės privalo užtikrinti teisingą viešojo ir privataus intereso pusiausvyrą (žr., pvz., 1982 m. rugsėjo 23 d. sprendimą *Sporrong ir Lonnroth prieš Švediją* (pareišk. Nr. 7151/75 ir 7152/75); 2006 m. kovo 29 d. sprendimą *Scordino prieš Italiją* (pareišk. Nr. 36813/97). Kaip minėta žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūra yra neatsiejama nuo viešojo intereso buvimo, o jį įgyvendinant turi būti atsižvelgiama ir į paimamų žemės sklypų savininkų interesus. Šiuo aspektu teisėjų kolegija pažymi, kad jei pareiškėjai mano, jog dėl valstybės ar savivaldos institucijų veiksmų, kuriais įgyvendinama žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūra, jiems buvo padaryta žala, pareiškėjai, *inter alia*, teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę reikalauti atlyginti tokią padarytą žalą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 140 straipsnio 1 dalies 2 punktu, teisėjų kolegija

n u s p r e n d ž i a:

Atsakovo Panevėžio miesto savivaldybės administracijos apeliacinį skundą tenkinti.
 Panevėžio apygardos administracinio teismo 2009 m. rugpjūčio 21 d. sprendimą panaikinti ir priimti naują sprendimą: pareiškėjų L. P. ir T. P. skundą atmesti.
 Sprendimas neskundžiamas.

Teisėjai

Laimutis Alechnavičius

Irmantas Jarukaitis

Romanas Klišauskas

INFORMACINĖ KORTELĖ

Sprendimo, potvarkio, įsakymo antraštė – Dėl kreipimosi į Nacionalinės žemės tarnybos prie žemės ūkio ministerijos Panevėžio žemėtvarkos skyrių dėl Žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros nutraukimo.....

Asmuo, atsakingas už projekto parengimą – Rasa Tatorytė
(parašas, v. pavardė)

Eil. Nr.	Skyriaus pavadinimas	Kopijų sk.	El. kopija	Eil. Nr.	Skyriaus pavadinimas	Kopijų sk.	El. kopija
1.	Architektūros ir urbanistikos skyrius	5		27.	Viešųjų pirkimų skyrius		
2.	Centralizuotas vidaus audito skyrius			28.	Vaiko teisių apsaugos skyrius		
3.	Buhalterinės apskaitos skyrius			29.	Vyr. darbų saugos specialistas		
4.	Civilinės metrikacijos skyrius			30.	Vyr. jaunimo reikalų specialistas		
5.	Civilinės saugos skyrius			31.	Administracinė komisija		
6.	Ekonomikos ir turto valdymo skyrius			32.	Kūno kultūros ir sporto centras		
7.	Ekologijos skyrius			33.	AB „Panevėžio butų ūkis“		
8.	Finansų ir biudžeto skyrius			34.	UAB „Panevėžio būstas“		
9.	Informacinės visuomenės plėtros skyrius						
10.	Investicijų skyrius						
11.	Kanceliarija						
12.	Kultūros ir meno skyrius						
13.	Kultūros paveldo skyrius						
14.	Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba						
15.	Miesto ūkio skyrius						
16.	Sveikatos skyrius						
17.	Socialinės paramos skyrius						
18.	Statybos ir statinių priežiūros skyrius						
19.	Personalo skyrius						
20.	Ryšių su visuomene skyrius						
21.	Švietimo skyrius						
22.	Teisės skyrius						
23.	Tarybos sekretoriatas						
24.	Ūkio ir eksploatavimo skyrius						
25.	Užsienio ryšių skyrius						
26.	Viešosios tvarkos ir kontrolės skyrius						

Asmuo, atsakingas už dokumento išsiuntimą.....
(parašas, v. pavardė)

.....
(data)

**PANEVĖŽIO MIESTO SAVIVALDYBĖS
TARYBA**

**MIESTO ŪKIO IR APLINKOSAUGOS KOMITETO POSĖDŽIO
PROTOKOLAS**

2012 m. sausio 11 d. Nr. 2Ū-1
Panevėžys

Posėdis įvyko 2012 m. sausio 11 d. 13.00 val.

10. SVARSTYTA. Kreipimasis į Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Panevėžio žemėtvarkos skyrių dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros nutraukimo.

NUTARTA:

1. Susipažinta su pateikta informacija.
2. Rekomenduoti Savivaldybės administracijai rengti Tarybos sprendimo dėl Tarybos 2006 m. birželio 22 d. sprendimo Nr. 1-50-18 pripažinimo netekusiu galios ir žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūros nutraukimo projektą.

Posėdžio pirmininkas

Alfonsas Petrauskas

Posėdžio sekretorė

Daiva Breivienė

Išrašas

Tikra

Tarybos sekretoriato vyriausioji dokumentų tvarkytoja

Arūnė Didžgalvytė

2012

2012 M. KOVO 9 D. MIESTO MERO POTVARKIU NR. M-30 SUDARYTOS DARBO GRUPĖS „DĖL DARBO GRUPĖS SAVIVALDYBĖS TARYBOS 2006M. BIRŽELIO 22 D. SPRENDIMUI NR. 1-50-18,„DĖL ŽEMĖS PAĖMIMO VISUOMENĖS POREIKIAMS” ĮGYVENDINTI SUDARYMO

POSĖDIS

2012-03-13

POSĖDŽIO PIRMININKAS - Petras Narkevičius, Savivaldybės mero pavaduotojas

POSĖDŽIO SEKRETORĖ – Vitalija Baublienė, Architektūros ir urbanistikos skyriaus vyriausioji specialistė

DALYVAUJA:

Vidmantas Baltramiejūnas, Juozas Bečelis, Julius Beinortas, Sigita Činga, Žydrūnas Kvedaras, Saulius Matulis, Alfonsas Petrauskas, Daiva Svirelienė, Kristina Vareikienė

DARBOTVARKĖJE:

Dėl savivaldybės tarybos 2006m. birželio 22 d. sprendimo Nr. 1-50-18,„Dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams” įgyvendinimo.

SVARSTYTA:

Dėl savivaldybės tarybos 2006m. birželio 22 d. sprendimo Nr. 1-50-18,„Dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams” įgyvendinimo.

Darbo grupės pirmininkas Petras Narkevičius pristatė klausimo esmę.

Vitalija Baublienė informavo, kad pagal miesto bendrąjį planą, patvirtintą 2008-10-30 miesto savivaldybės Tarybos sprendimu Nr. 1-25-1, žemės sklypas (un.Nr.4400-0354-0901) priskirtas infrastruktūros objektų teritorijoms. Žemės sklypai (un.Nr.4400-0021-7001,4400-0016-4607) pagal detalųjį planą taip pat numatyti inžinerinei infrastruktūrai plėtoti.

Saulius Matulis pasakė, kad 2006m. birželio 22 d. sprendime Nr. 1-50-18 „Dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams” minimų žemės sklypų visuomenės poreikis, remiantis miesto bendruoju planu išlieka. Tačiau netikslinga imti žemę visuomenės poreikiams atkarpomis, kadangi toks sprendimas būtų neįgyvendinamas, gatvę tiesti(plėtoti infrastruktūrą) trumpomis atkarpomis būtų sudėtinga. Siūlė spręsti žemės paėmimo būsimai gatvei tiesti klausimą kompleksiskai. Iškilus būtinybei (formuojantis kvartalui) rengti visos gatvės

(ne atkarpos) techninį projektą ir, pagal galiojančius teisės aktus, naujai pradėti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūras. 2006m. birželio 22 d. sprendimu Nr. 1-50-18 „Dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams” paradėtas procedūras siūlė nutraukti, kadangi pasibaigusi paslaugos teikimo sutartis, darbų tęsimui nėra numatyta lėšų, ir pasikeitę teisės

aktai, reglamentuojantys žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūras. Šiuo metu nauja žemės paėmimo visuomenės poreikiams tvarka dar nepatvirtinta.

Petras Narkevičius pritarė S. Matulio išsakytoms mintims ir pastebėjo, kad tuo atveju, jeigu būtų tęsiamas žemės paėmimo minėtiems sklypams procesas, būtų neteisinga kitų žemės savininkų atžvilgiu taip pat precedentas ateičiai.

Kristina Vareikienė pasakė, kad visuomenės poreikis sprendime minėtiems žemės sklypams išlieka. Nutraukus žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūras būtų neaiškios teisinės pasekmės ateityje, gali Savivaldybė patirti piniginės žalos. Taip pat pastebėjo, kad šiuo metu nėra Vyriausybės patvirtintos naujos žemės paėmimo tvarkos ir lėšų išpirkti žemę. Siūlė sprendimo dėl procedūros nutraukimo nepriimti.

Toliau svarstant klausimą išsiskyrė dvi nuomonės.

Darbo grupės nariai Vidmantas Baltramiejūnas, Juozas Bečelis, Julius Beinortas, Žydrūnas Kvedaras, Alfonsas Petrauskas, Vitalija Baublienė pritarė Sauliaus Matulio išsakytai nuomonei.

Darbo grupės narys Sigitas Činga pritarė Kristinos Vareikienės išsakytai nuomonei.

Komisijos narė Daiva Svirelienė - susilaikė.

NUTARTA:

Daugumos darbo grupės narių nuomone:

1. netikslinga imti žemę visuomenės poreikiams atkarpomis, kadangi toks sprendimas būtų neįgyvendinamas, gatvę tiesti (plėtoti infrastruktūrą) trumpomis atkarpomis būtų sudėtinga.
2. nutraukti 2006m. birželio 22 d. sprendimu Nr. 1-50-18 „Dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams“ pradėtas procedūras, kadangi pasibaigusi paslaugos teikimo sutartis, darbų tęsimui nėra numatyta lėšų, ir pasikeitę teisės aktai.

Posėdžio pirmininkas

Petras Narkevičius

Sekretorė

Vitalija Baublienė